

Wat is het toch inspirerend om te zien hoe het vmbo zich continu blijft ontwikkelen. Vanuit mijn rol als voorzitter van de Stichting Platforms vmbo ervaar ik dagelijks hoe scholen, medewerkers en leerlingen samen het onderwijs vormgeven, op zo'n manier dat het eigentijds, betekenisvol en toekomstgericht is en blijft. Het vmbo trekt steeds weer een nieuwe jasje aan – fris, vernieuwend en vol energie. Deze krant staat vol aansprekende voorbeelden.

In de beroepsgerichte vakken zien we bijvoorbeeld prachtige ontwikkelingen. Leerlingen werken aan echte opdrachten uit de praktijk, vaak in nauwe samenwerking met bedrijven en instellingen in de regio. (Vernieuwde) keuzevakken geven hen bovendien de kans om hun talenten te ontdekken en verder te ontplooien, of dat nu is op het gebied van technologie, zorg en duurzaamheid of in het ondernemerschap. Ook docenten blijven voortdurend bijleren, bijvoorbeeld als het gaat om de inzet van AI – hoe die technologie kan helpen bij het verbeteren van de toetskwaliteit lees je op pagina 14.

In de algemene vakken, zoals Nederlands en wiskunde, is er intussen steeds meer aandacht voor leren in context, voor samenwerken en voor het toepassen van kennis in de praktijk. Op die manier leren leerlingen niet alleen wat ze moeten leren, maar ook

waarom die lesstof belangrijk is. Zelfs de introductieweken hebben op veel scholen een nieuwe invulling gekregen. Met elkaar kennismaken is daarbij net zo belangrijk als plezier en motivatie om jezelf te ontwikkelen. Dat zorgt voor verbinding, met elkaar en met de school. Gezien worden, erbij horen – het is zó belangrijk.

**Leerlingen
leren waarom
die lesstof
belangrijk is.**

Tijdens de eerste editie van Vmbo in bedrijf, op de derde dinsdag van november, kwam het allemaal schitterend samen. Op alle deelnemende scholen was de trots voelbaar: bij leerlingen die lieten zien wat ze kunnen,

bij medewerkers die hun passie deelden en bij bedrijven die het hele jaar door enthousiast en structureel samenwerken met het onderwijs.

Deze uitgave rond het thema 'het vmbo in een nieuw jasje' laat zien hoe we meegroeien met de tijd. We blijven trouw aan wat ons sterk maakt: onderwijs dat jongeren laat leren met hoofd,

hart en handen. En we leren hoe we de onderwijskwaliteit nog verder kunnen verbeteren. Juist daardoor is het vmbo sterker, creatiever en toekomstgerichter dan ooit.

Ik wens jullie veel leesplezier!

Arjen Daelmans
Voorzitter Stichting Platforms vmbo

Laat het maar zien in de praktijk

Leerlingen Luciano en Liam van het Maritiem College Harlingen voeren een zuurstofmeting uit op de Prinses Amalia

Harmen Brouwer

Jan-Henk Braam

Leerlingen van het profiel Maritiem en Techniek (MaT) leggen sinds vorig jaar een Proeve van Bekwaamheid af, in plaats van het cspe. Zo laten ze in de praktijk zien dat ze de theorie beheersen. Docenten én leerlingen zijn enthousiast, vertellen kwartiermaker Jan-Henk Braam en docent Harmen Brouwer.

Luciano en Liam, uit klas 3-vmbo van de Maritieme Academie Harlingen, staan aan dek van het opleidingsschip *Prinses Amalia*. Liam laat een zuurstofmeter in het open ruim zakken. De meter geeft 20,9% aan. Netjes, concluderen ze, je zou nu veilig het ruim kunnen binnengaan. "Maar stel dat het veel lager is?", vraagt docent Harmen Brouwer. Ze weten het meteen: "Goed luchten, en nóg een keer meten, en als het nodig is schoonmaken. En altijd zorgen dat er ook iemand aan dek blijft."

'Het betreden van gesloten ruimten' is een van de onderdelen van de Proeve van Bekwaamheid (PvB) die leerlingen van het profiel MaT sinds vorig jaar afleggen voor de profielmodule Maritieme veiligheid. Andere onderdelen zijn 'ehbo' waarbij leerlingen onder meer een verwonding beoordelen, de patiënt geruststellen en een verband aanleggen, en 'brand-blussen' waarbij ze via de portofoon contact houden met de kapitein en een brandende container koelen terwijl de hulpdiensten onderweg zijn.

Kennen en kunnen

MaT-leerlingen laten als toets dus in de praktijk zien dat ze de theorie beheersen. Precies daarom is het platform vorig jaar van het cspe overgestapt naar Proeven van Bekwaamheid als afsluiting van de profielmodulen, vertelt Jan-Henk Braam, kwartiermaker van het platform. "Het sluit beter aan bij wat onze leerlingen moeten kennen en kunnen. Je kunt wel een theorie-vraag maken over brandblussers, maar

we willen dat ze in een praktijksituatie het juiste type brandblusser pakken, dat ze helder communiceren met de kapitein en de brandweer, en dat ze een container op de juiste manier kunnen koelen met bluswater." Tijdens een workshop over Proeven van Bekwaamheid tijdens het Examenfestival 2024 wist hij meteen: dit past bij ons. Omdat er voor dit profiel geen landelijk examen gemaakt wordt, maken de vier MaT-scholen al jaren zelf hun cspe. Er kon snel geschakeld worden – niet alleen met de directie en de andere scholen, maar ook met SLO en het ministerie van Onderwijs. In januari 2025 ging de pilot Proeve van Bekwaamheid van start. Ook kwam een aangepaste online leeromgeving, 'Maritiem op Koers!' De vier profielmodulen zijn daarin overzichtelijk opgebouwd met deeltoetsen en praktijkopdrachten. Leerlingen werken stap voor stap toe naar de PvB, die wordt afgenomen aan het eind van het kwartaal. Zowel leerling als docent zien in één oogopslag wat is afgerond, welke scores zijn behaald en wat de volgende stap is.

Doelgericht

Dat overzicht is prettig voor iedereen, merkt Harmen Brouwer, docent Rijn- Kust- en Binnenvaart aan de Maritieme Academie Harlingen. "Als docent hou je beter de vinger aan de pols, en de leerlingen vinden het relaxter én leuker. Ze werken doelgericht: 'Hup, we hebben weer wat afgesloten, en nu dóór!' De PvB is de kers op de taart. De leerlingen kunnen dan echt kan laten zien wat ze beheersen."

En dat laatste is belangrijk, zeker als het gaat om de profielmodule Maritieme veiligheid. "MaT-leerlingen zijn aan het eind van de vierde klas matroos, ze kunnen dan meedraaien op een binnenvaartschip. Onze taak als docenten is om te zorgen dat ze de kennis hebben, dat ze enthousiast zijn én dat ze veilig aan boord gaan. Die veiligheidsaspecten moeten ze kunnen dromen." Er is nog een praktisch voordeel, vult Jan-Henk Braam aan: het afleggen van een PvB kan plaatsvinden tijdens de gewone lessen. De examenleerling draagt een hesje, terwijl andere leerlingen doorgaan met hun eigen opdrachten.

Uitbreiding

De pilot duurt nog tot en met het schooljaar 2028-2029. Een belangrijk aandachtspunt is de eenduidige normering van de PvB's: wordt er op alle scholen op dezelfde manier beoordeeld? In de toekomst willen de scholen graag met havenbedrijven gaan samenwerken, zodat leerlingen bijvoorbeeld ook de PvB voor de profielmodule 'Maritieme logistiek en communicatie' (zoals het hijsen van pallets met een kraan) in een levensechte praktijksituatie kunnen uitvoeren. Want dat werkt. Harmen ziet leerlingen tijdens het afleggen van de Proeve van Bekwaamheid zichtbaar groeien in hun rol. "Soms twijfel ik tijdens de lessen of de stof wel bij een leerling binnenkomt, maar bij de PvB laat zo'n leerling dan ineens een niveau zien waarvan je denkt 'Hoe is het mogelijk!' Dat is echt prachtig om te zien."

Een basismodule vanuit een landelijk perspectief

‘Ontwerp een nieuwe basismodule Mobiliteit, met een omvang van ongeveer 200 uren die aansluit op mbo-opleidingen Onderhoud en reparatie.’ Deze opdracht van het ministerie van OCW nam een groep van scholen met het profiel Mobiliteit en Transport (M&T) met beide handen aan. Erwin Heuvelmans, coördinator van het platform M&T en procesbegeleider van het experiment, vertelt.

Eerst maar even: waarom dit experiment?

“Een leerling die nu start in het vmbo is over tien jaar ‘beroepsklaar’. In het profielprogramma moet de leerling een goed beroepsbeeld ontwikkelen. Eén blik uit het raam leert dat het huidige M&T-programma, met de verbrandingsmotor als basis, niet meer aansluit bij de trend naar steeds meer elektrische voertuigen. Daarnaast is het profiel niet overal in Nederland te volgen, en bieden vmbo-vestigingen met M&T doorgaans meerdere profielen aan. Dat maakt het kwetsbaar, want door de leerlingendaling wordt het voor scholen steeds lastiger om alle profielen in de lucht te houden. Het experiment M&T maakt onderdeel uit van de verkenning die het ministerie gestart is naar een toekomstbestendig vmbo. Inhoudelijke relevantie, een betere landelijke spreiding en dekking en een toekomstbestendig en meer flexibel aanbod vragen om een basismodule die breder inzetbaar is. Op die basis kan een leerling dan vervolgens verdiepende en verbredende keuzevakken stapelen. Het idee achter keuzevakken is immers dat je als leerling een eigen route hebt.”

Hoe reageren scholen en M&T-docenten op het experiment?

“In elke regiovergadering van de afgelopen twee jaar stond het onderwerp op de agenda. Ons doel is behouden wat er is én het makkelijker maken voor andere, ook kleinere scholen om een basismodule Mobiliteit aan te bieden. M&T-docenten zien dit als een kans om hun vak te behouden en toekomstgerichter te maken. De inhoud van het vak wordt geactualiseerd. Verdiepende delen, bijvoorbeeld over de verbrandingsmotor, die straks buiten de kernmodule vallen, komen waarschijnlijk in een keuzevak terecht. Dat helpt in het draagvlak.”

Hoe gaat het ontwerp-proces in z’n werk?

“In schooljaar 2025-2026 ontwerpt een ontwikkelgroep van vijf grotere en kleinere scholen, verspreid over het land, een nieuwe basismodule. Maandelijks zitten we fysiek samen; eens per twee weken online. In de Adviesraad zijn de branches, MBO Raad en SBB betrokken, daarnaast ook Cito, CvTE en SLO. Ook is er een klankbord-

M&T-leerlingen van De Meerwaarde in Barneveld

groep van scholen. We vragen de docenten uit de ontwikkelgroep om vanuit landelijk perspectief te kijken: het gaat om het vák, niet om wat het beste past voor jouw afdeling of school. De basismodule met een omvang van ongeveer 200 uur wordt afgerond met een SE. Bij wijze van benchmark maken we ook een gezamenlijke eindopdracht. Volgens plan gaan in 2026-2027 tien scholen daadwerkelijk met de module starten, daar komen later nog vijf scholen bij.”

Waar staan jullie nu?

“We bouwen aan een basismodule die alles omvat wat nodig is om met het mobiliteitsdeel te starten, vanuit de gedachte dat het ook voor andere scholen in te vullen moet zijn. Dat willen we doen aan de hand van een gelaagd *framework*, met ruimte voor oriëntatie en LOB, algemene vaardigheden als vaktaal en veiligheid, en beroepsgerichte vakvaardigheden. In het huidige M&T-programma duik je meteen de diepte in, bijvoorbeeld met een compressiemeting. Met een andere opzet kan de moeilijkheidsgraad opgebouwd worden. Daarnaast is het programma ook sneller aan te passen aan de actualiteit.

Kennismaken met de mobiliteitswereld, de branches en doorstroommogelijkheden is in het huidige M&T-programma vooral gekoppeld aan keuzevakken, en dus afhankelijk van het schoolaanbod en van de docent. We willen LOB nu echt borgen in het examenprogramma, zodat leerlingen een beter beroepsbeeld ontwikkelen en een betere studiekeuze kunnen maken.

We komen trouwens niet aan de beleidsruimte van de school: scholen hebben de ruimte om zelf het programma verder in te vullen. Idealiter doen ze dat aan de hand van wat de regio en het werkveld vragen, en niet alleen wat de collega op de werkvloer leuk vindt. Met verdiepende keuzevakken kan een leerling die automonteur wil worden zich verder specialiseren, terwijl een leerling die het nog niet weet zich misschien voornamelijk oriënteert.”

Tot slot: hoe zit het dan met Transport?

“Liefst zouden we hier als platform ook een basismodule van maken. Met de profieldelen Stock & Supplies van E&O en Transport van M&T samen ben je er al, en kun je prima aansluiten bij het mbo.”

Erwin Heuvelmans

Keuzevak Presentatie en styling draait ook om beleving

Leerlingen van Het Perron tijdens de les Presentatie en styling

04

Het vernieuwde E&O-keuzevak Presentatie en styling sluit aan bij actuele trends en ontwikkelingen in de retail. Door de combinatie van creativiteit en praktijk kunnen leerlingen zich ook goed oriënteren op een vervolgopleiding, ziet René Bijl, lid van de werkgroep die het vernieuwde keuzevak ontwikkelde.

Het is gezellig druk in het praktijklokaal van Economie en Ondernemen (E&O) bij Het Perron, een vmbo-school met de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg en gl/tl in Veenendaal. In eerdere lessen hebben de leerlingen gewerkt aan een artikelpresentatie, vandaag gaan ze een stap verder en richten ze in tweetallen een etalage in rond een vooraf bepaald thema. De etalage van Sarah en Sam draait om keukenbenodigdheden. Sarah knipt groenten uit gekleurd karton voor de achtergrond. "Ik hou ervan om dingen te maken", zegt ze. Intussen zoekt Sam in de decoratie-bak naar bijpassende attributen: "Ik vind het leuk dat je zelf mag bedenken hoe je het in wilt richten." Verderop heeft Jayde net bedacht om in haar bordspellen-etalage losse speelkaarten aan onzichtbare

draden boven de uitstalling te laten zweven ("De bovenkant van de etalage mag niet leeg zijn"). Marit en Elise richten een etalage in met schoonheidsproducten. Maar hoe laat je een etalagepop een tas vasthouden als het spijkertje steeds losschiet? Marit blijft het proberen. "Ik weet dat het kan!" Even later klinkt het triomfantelijk: "Hij zit!"

Vernieuwing

Het profiel Economie en Ondernemen is vorig jaar vernieuwd en daarmee kreeg ook het keuzevak Presentatie en styling een andere invulling. Dat was echt nodig, vertelt E&O-docent René Bijl. Hij zat in de Vernieuwingscommissie en schreef bovendien als lid van de werkgroep mee aan de nieuwe vakin-

houdelijke uitwerking. Een aantal onderdelen van de oude versie, zoals decoratief inpakken en het ontwerpen van een advertentie, waren verschoven naar het profieldeel Retail & Styling. Andere onderdelen konden wel een update gebruiken. "Bij de invoering van het keuzevak in 2016 was het bijvoorbeeld nog best bijzonder dat de leerlingen een website bouwden, maar tegenwoordig doe je dat met behulp van een ontwerp-programma in een half uurtje, dat is niet zo spannend meer. Het keuzevak was in de oude opzet bovendien volledig gericht op de fysieke winkel, terwijl de afgelopen jaren de webshops als verkoopkanaal belangrijker zijn geworden. Fysieke winkels richten zich steeds vaker ook op beleving. Je kunt er bijvoorbeeld een workshop volgen of een product-demonstratie bijwonen."

Het vernieuwde keuzevak Presentatie en styling bestaat nu uit twee delen. Er is een praktisch deel, dat vooral draait om de winkelpresentatie: de leerlingen richten etalages in, en ontwerpen en maken decoratiematerialen en sfeer-elementen passend bij een bepaalde doelgroep. Ook ontwerpen ze thematische geschenkverpakkingen en passen ze creatieve inpaktechnieken toe. Het tweede deel is gericht op digitale media. De leerlingen ontwikkelen een complete huisstijl, die ze vervolgens onder meer gebruiken in berichten voor sociale media. Daarnaast is er aandacht voor influencer-marketing: hoe selecteer je als winkel of bedrijf een geschikte influencer om mee samen te werken? De leerlingen bedenken en filmen een

promotievideo die daarbij aansluit.

Tot slot realiseren ze een *narrowcasting*, een digitale beeldscherm-presentatie voor een specifieke doelgroep, voor gebruik in bijvoorbeeld winkels, het openbaar vervoer of de horeca.

Vooruitblik

"Al met al is Presentatie en styling een heel praktisch en creatief keuzevak", zegt René Bijl. "Het biedt zowel verdieping als verbreding ten opzichte van het profieldeel Retail & Styling, én het kan prima op zichzelf staan. Daardoor is het ook interessant voor leerlingen uit andere profielen dan E&O. Hier op Het Perron zijn er leerlingen uit technische profielen en Zorg & Welzijn die het keuzevak volgen, en ook vierdejaars gl/tl-leerlingen."

Een groot voordeel vindt hij dat de nieuwe opzet goed aansluit bij Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB). "De leerlingen ontdekken aan de hand van de opdrachten wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn. De een is liever creatief bezig, de ander vindt ontwerpen op de laptop juist leuk. Dat kan helpen bij de keuze voor een mbo-studie, bijvoorbeeld in een creatieve of media-gerichte opleiding."

Aan het eind van de les zijn alle etalages klaar. In de lessen hierna gaan de leerlingen verder met een eigen ontwerp. "Dan mogen ze zelf een product en doelgroep kiezen en kunnen ze in de aankleding hun fantasie en creativiteit helemaal de vrije loop laten", zegt René. "Ik ben nu al benieuwd waar ze mee gaan komen!"

René Bijl

Redeneren met cijfers

Madeleine Vliegthart

Monica Wijers

Madeleine Vliegthart (SLO) en Monica Wijers (Freudenthal Instituut) zijn beiden als expert, ontwerper en ontwikkelaar nauw betrokken bij de vernieuwing van de vmbo-examenprogramma's wiskunde én bij de ontwikkeling van nieuwe programma's gecijferdheid. Hun missie? Betekenisvol wiskunde- en rekenonderwijs voor vmbo-leerlingen.

Na 25 jaar was het wiskundeprogramma in het vmbo op onderdelen dringend aan vernieuwing toe. Voor alle leerwegen is een nieuw examenprogramma ontwikkeld, met meer aandacht voor kwantitatieve informatie, zoals grafieken, data, diagrammen en digitale tools. Daarnaast is er gezorgd voor soepelere overgangen en een betere aansluiting tussen de leerwegen onderling en met havo en mbo. Het programma is inmiddels definitief en aangeboden aan het ministerie van OCW. Het wordt naar verwachting in schooljaar 2027-2028 ingevoerd in leerjaar 3 van het vmbo.

Niet in alle profielen is wiskunde een verplicht vak. "En met de afschaffing van de rekentoets, bedoeld voor leerlingen zonder wiskunde, bleven er dus leerlingen zonder rekenen, terwijl het belang van gecijferdheid groter en groter werd", zegt Monica Wijers, onderzoeker en lerarenopleider bij het Freudenthal Instituut. "In 2019 kreeg SLO de opdracht om, als eerste van alle vakvernieuwingen, na te denken over één of meerdere nieuwe wiskundevakken, inclusief rekenen voor het vmbo."

Authentieke contexten

Dat leidde tot nieuwe programma's voor alle vmbo-leerlingen zonder wiskunde; onder de noemer 'gecijferdheid'. "In dit programma kiezen we bewust voor de insteek van zelfredzaamheid in de maatschappij", vertelt Madeleine Vliegthart, curriculumexpert bij SLO.

"We willen graag dat leerlingen in authentieke contexten getallen leren begrijpen en leren nadenken hoe ze zich moeten gedragen ten opzichte van gecijferde informatie en grafieken." Op dit moment beproeven twaalf scholen de inhoud van de programma's gecijferdheid: zitten levensechte situaties en authentieke taken er voldoende expliciet in?

Over die keuze van levensechte situaties is iedereen in elk geval laaiend enthousiast, is inmiddels al gebleken. Bij gecijferdheid maken leerlingen geen rekensommen over een trein die van a naar b gaat. Madeleine: "Het gaat echt om voor leerlingen herkenbare situaties, zoals boodschappen doen of het etiket van een medicijn doosje lezen. Als je op tijd moet komen op school, bij sport of op je stageplek en je moet daarvoor ook nog douchen en eten, dan gebruik je rekenvaardigheden, alleen zijn leerlingen zich daar niet van bewust."

Professionele gecijferdheid

Leerlingen zijn niet alleen méér bezig met rekenen en wiskunde dan ze denken, ze kunnen het soms ook al goed. Denk aan leerlingen Zorg en Welzijn, die recepten lezen en ingrediënten afwegen. Het is belangrijk dat docenten dat ook benoemen: "Wat heb je goed gerekend!" Madeleine: "Sommige onderdelen van gecijferdheid zijn algemeen, sommige beroepsgerelateerd, dan gaat het om 'professionele gecijferdheid'." Het programma gecijferdheid wordt in 2025-2026 beproefd door docenten en schoolleiders van twaalf scholen. Organisatorisch is het complex dat leerlingen die geen eindexamen wiskunde doen over vier profielen (Z&W, E&O, HBR en D&P) verdeeld zijn. "In deze fase kijken we ook hoe we zichtbaar kunnen maken wat de leerling al goed doet via

portfolio's of assessments met praktische opdrachten, in plaats van te toetsen met standaardopgaven. We verwachten dat dit leerlingen helpt die denken dat rekenen en wiskunde te moeilijk voor hen is en het daarom niet kiezen."

Scenario's

Wat ook helpt, weet Monica: docenten van beroepsgerichte vakken en reken- of wiskunde-docenten die naar elkaar verwijzen als hetzelfde onderwerp bijvoorbeeld bij bouw en bij wiskunde aan de orde is. "Het gaat erom dat de leerling het herkent. De leerling kan zelf die transfer niet altijd maken, dat moet de docent begeleiden: wat is hetzelfde en wat is verschillend? En als een leerling een bepaalde formule bij economie moeilijk te onthouden vindt, heb je wellicht een alternatief vanuit het rekenonderwijs. Daarvoor is contact tussen verschillende docenten belangrijk." Hoe gecijferdheid straks in het vmbo een plek krijgt, weet niemand nog precies. Wettelijk gezien kan er niet zomaar een nieuw vak toegevoegd worden. Daarom heeft SLO samen met het ministerie vijf scenario's ontwikkeld, van een vak apart tot een geïntegreerde aanpak binnen andere vakken. Madeleine: "Tijdens het beproeven wordt met schoolleiders en leraren gekeken naar consequenties van verschillende scenario's. Er gaan adviezen naar het ministerie. Maar wat het wordt, dat is een politieke beslissing." Voor Monica is in elk geval helder: "Ik zou willen dat alle leerlingen ermee in aanraking komen en dat het in de scholen bij verschillende vakken en docenten breed benoemd wordt."

NOTEER IN JE AGENDA!

Op 6 februari 2026 wordt met een conferentie speciaal voor vmbo-docenten wiskunde groots gevierd dat de nieuwe vmbo-examenprogramma's wiskunde klaar zijn. Met veel inspiratie!

MAIL AAN MIJN OUDE VMBO- SCHOOL

Ik wens elke leerling een vmbo-ervaring toe met Ben Boon-docenten zoals ik had. En vmbo'ers: laat je stem horen, want dat maakt de keuzes die we met elkaar maken beter. En wees trots!

Van: Marinka Mulder
Verzonden: woensdag 14 januari 2026 11:30
Aan: Ben Boon, docent Nederlands en Maatschappijleer bij ORS Lek en Linge in Culemborg

Beste Ben,

Hoe bijzonder en veelzeggend is het, als er gesproken wordt over 'de Ben Boon-leerlingen'? Daarvan ben ik er één. Als docent was jij ongelooflijk goed in het onderkennen van het talent van een leerling en dat tevoorschijn toveren. Voor veel pubers is school een moetje, in een periode waarin je je vaak onzeker voelt. Jij wist iets in ons wakker te maken waardoor je als leerling ging denken: 'Daar ben ik inderdád goed in'. Dat betekende een *boost* voor je zelfvertrouwen.

Het begon er al mee dat je voor veel leerlingen een soort vaderfiguur was; oprecht geïnteresseerd en betrokken. Terwijl mijn inzet en cijfers daar nauwelijks aanleiding toe gaven, mocht ik van jou toch dingen doen die ik wél leuk vond, zoals debatteren en bezig zijn met politiek. Je hebt me daarin ook wel de weg gewezen. Bij Nederlands en maatschappijleer moesten we veel met elkaar in gesprek. Dat is voor mij vormend geweest voor alle stappen die ik daarna heb gezet.

Ik heb vmbo-TL gedaan. Terugkijkend op mijn schoolcarrière heb ik het meeste geleerd op het vmbo. Op de havo, daarna, vond ik het doodsaai. Op het vmbo werd je volwassen. Je had al een keer examen gedaan. Er waren op het vmbo ook zulke goede docenten, die met zoveel passie en inzet elke dag weer het verschil probeerden te maken voor hun leerlingen en ze niet loslieten. Op de havo draaide het vooral om kennisoverdracht, op het vmbo om persoonlijke vorming: 'Wie ben ik en hoe verhoud ik me tot de ander en tot de wereld?'

ORS Lek en Linge was een van de eerste vmbo-scholen die tot aan de landelijke finale van de debatcompetitie 'Op weg naar Het Lagerhuis' kwam. Dat voelde alsof we de hoofdrol hadden in een Amerikaanse film. Op mijn zestiende ben ik lid geworden van de Partij van de Arbeid, waar jij ook lid van bent.

Als kind droomde ik ervan om arts te worden. Ik wist altijd al wel dat ik naar het hbo of de universiteit wilde. Mijn ouders vonden dat ook heel belangrijk. Na de havo ben ik een hbo-propedeuse gaan doen, met in mijn achterhoofd dat ik daarmee naar de universiteit kon. Na de propedeuse heb ik toch voor de lerarenopleiding geschiedenis gekozen en zelfs nog stage gelopen op Lek en Linge. Best ongemakkelijk, omdat ik me bij mijn oude geschiedenisdocent nog meer leerling voelde dan stagiair.

Ik wilde per se op een vmbo-school werken, ook omdat ik zelf ervaren had dat docenten het verschil kunnen maken. Lesgeven is moeilijk en vraagt veel vlieguren. Als docent drong het pas echt tot me door dat een klas een spiegel is, die teruggeeft wat je erin stopt. Ik heb er veel geleerd over de leerlingen en over mezelf. Die periode was voor mij een bevestiging van hoe mooi het vmbo-onderwijs is.

Mijn volgende stap was een functie als bestuursadviseur bij de PO-Raad. Ondertussen was ik al vanaf mijn twintigste gemeenteraadslid in Culemborg. Ik begon daar best naïef, eigenlijk zoals bij de debatten op school: 'Met een goed verhaal mensen overtuigen.' Maar je moet niet beginnen met praten, maar met luisteren en samen kijken hoe je elkaar kunt vinden. Daarna werd ik wethouder in Renkum, en binnenkort maak ik de overstap van Stichting PAS, een centrum voor kansengelijkheid en inclusie, naar het burgemeesterschap van Culemborg. Dat is wel echt de hoofdprijs!

Als burgemeester ben je hoeder van de lange termijn. Dat is naast een hele eer ook een grote opdracht, zeker in tijden van toenemende polarisatie. Doordat ik vmbo-TL heb gedaan en lesgegeven heb op het vmbo, begrijp ik beter wat gelijke kansen en inclusie betekenen. Het gaat niet om hoog- versus laagopgeleid of theoretisch versus praktisch. Het is zo onnodig dat vmbo'ers en mbo'ers in een academische omgeving het gevoel hebben iets te missen. Het gaat erom dat we elkaar begrijpen.

Ik wens elke leerling een vmbo-ervaring toe met Ben Boon-docenten zoals ik had. En vmbo'ers: laat je stem horen, want dat maakt de keuzes die we met elkaar maken beter. En wees trots!

Hartelijke groet,
Marinka Mulder

Beste Marinka,

Jij hebt mij wel doen blozen met deze mail. Het is heel fijn dat je dit allemaal schrijft, maar wat het allerbelangrijkste is, is dat je dit allemaal zelf hebt gedaan. Jij bent het levende bewijs dat ons onderwijssysteem niet deugt. We selecteren te vroeg en we selecteren kinderen op basis van de vakken waar zij de meeste moeite mee hebben.

Een school moet erop gericht zijn om leerlingen te leren ontdekken waar hun talenten liggen en hen stimuleren om ook hun sterke kanten nog meer te versterken.

Ik zal de finale van Op weg naar het Lagerhuis nooit vergeten. Jij versloeg je opponent in een één-op-één debat. Helaas verloren we van een gymnasium. Onterecht in mijn ogen. Ik heb altijd de organisatie ervan verdacht dat een vmbo de finale niet mocht winnen...

Ik hoop dat je als burgemeester een voorbeeld voor alle kinderen in Nederland zal zijn. Want om een bekende politicus te citeren: Het kan wel!!!

Veel succes!
Ben

Download hier de handleiding Boys' Day met tips, voorbeelden en materialen waarmee je direct aan de slag kunt.

Tijdens Boys' Day zien jongens hoe breed Zorg en Welzijn is

Loes Bijnnen van het Sondervick College in Veldhoven werd onlangs door Platform VMBO Z&W uitgeroepen tot docent Zorg en Welzijn van het jaar. Ze vaart koers met haar uitspraak 'Iedereen krijgt met zorg te maken' en werkte onder meer mee aan een draaiboek voor Boys' Day, om scholen te inspireren jongens kennis te laten maken met zorg en welzijn.

Loes Bijnnen met leerlingen Zorg en Welzijn

Er begint echt iets te verschuiven. Dat zorgt ook voor een andere dynamiek in de lessen. Gisteren waren we hier een grote pan groentensoep aan het maken, een van de leerlingen had een recept van zijn oma dat hij graag wilde maken. Na afloop ging een groepje jongens de school door om docenten een kom soep aan te bieden. Dat ging met een hoop rumoer, maar je zag hoe trots ze waren. Het was hele lekkere soep!"

Heb je tips voor docenten en scholen die mee willen doen?

"Samen met de netwerkorganisatie Transvorm en zorginstelling Oktober hebben we een handleiding gemaakt met alle materialen die je nodig hebt om deze dag te organiseren, tegelijk met Girls' Day in april. Verder is mijn belangrijkste tip: begin met één klas, dan kun je het in de jaren daarna laten groeien. Ik krijg er zelf zoveel energie van, het maakt me blij en gelukkig dat de school me in de gelegenheid stelt dit te organiseren. Het belangrijkste is dat we leerlingen voorbereiden op een plek in de maatschappij die echt bij hen past. Ik hoop dan ook dat de komende jaren meer scholen mee gaan doen met Boys' Day. Hoe meer, hoe liever!"

"Iedereen gaat met zorg te maken krijgen, of je nu zelf aan het bed staat, een helikopter bestuurt, een ziekenhuis bouwt, of dat je oma of opa zorg nodig heeft", zegt Loes Bijnnen, docent Zorg en Welzijn aan het Sondervick College in Veldhoven, een brede scholengemeenschap voor vmbo, havo, vwo en internationaal onderwijs. Toen een paar jaar geleden de meiden uit de tweede klas in het kader van Girls' Day een dag op bezoek gingen bij technische bedrijven, zag ze een kans: laat jongens op dezelfde dag kennismaken met de zorg! Inmiddels is Boys' Day op het Sondervick uitgegroeid tot een jaarlijks evenement waaraan ruim 100 leerlingen deelnemen.

Boys' Day in de zorg, hoe ziet dat er precies uit?

"De dag bestaat uit twee delen. Medewerkers van zorgorganisaties geven 's morgens op school workshops, 's middags gaan de leerlingen in

groepen van vijftien samen met een docent op bezoek bij een zorginstelling. We proberen activiteiten te organiseren die jongens aanspreken. Een medewerker van jeugdzorg vertelde tijdens een workshop bijvoorbeeld dat ze met jongens vaak gaan gamen – dan zit je naast elkaar, dat maakt het veel gemakkelijker om over problemen te praten. En bij een revalidatiecentrum zijn leerlingen 's middags gaan rolstoel-basketballen, die hebben daar de tijd van hun leven gehad. De leerlingen reageerden na afloop precies hoe ik wilde: 'Oh, dus dat is óók zorg en welzijn!' Ze hebben een veel breder beeld gekregen van de sector. En er waren nog meer voordelen. Doordat ik de leerlingen en begeleidende docenten van alle schooltypen in groepen door elkaar had gehusseld, kwam er meer contact tussen leerlingen en docenten van verschillende afdelingen van het Sondervick. Het is bovendien fijn dat we mede door deze dag meer contact hebben met zorg-

organisaties in de omgeving. Dat heeft inmiddels al geleid tot nieuwe stageadressen. Als school zijn we ook volop bezig met het vormgeven van buitenschools leren, daar sluit dit mooi bij aan."

Zijn er al meer jongens die voor het profiel Z&W kiezen?

"Of het specifiek door de Boys' Day komt is moeilijk te zeggen, maar we zien wel dat de instroom van jongens in het profiel toeneemt. De vmbo-afdeling van het Sondervick telt ongeveer 140 leerlingen in het profiel Zorg & Welzijn en we hebben nu een groep van vijftien jongens die het profiel volgt. We hebben net een tweede mannelijke docent Z&W aangenomen, zodat er voor de jongens op school ook rolmodellen zijn. Intussen kiezen er meer meiden voor de technische profielen, vooral BWI.

Staatssecretaris Koen Becking
bij de opening van Vmbo in bedrijf

Drie vmbo-scholen samen in bedrijf

De drie Haagse vmbo-scholen François Vatel, Maris College Bohemen en Corbulo Tech & Design verstuurden een gezamenlijk persbericht, maar elke school geeft wel z'n eigen invulling aan Vmbo in bedrijf. Dat vult elkaar prachtig aan!

François Vatel vmbo heeft vandaag de rode loper uitgerold. Bezoekers kunnen een kijkje nemen in de opleidingskeuken en in een van de designlokalen, waar de foodprinter logo's staat te printen voor op het gebak. In de keuken bereiden leerlingen een driegangen-lunch. Spannend: er is vandaag een reportageploeg over de vloer om opnamen te maken voor het televisieprogramma EenVandaag. Maar verder zijn de leerlingen wel gewend aan bezoekers omdat er op school een restaurant is, vertelt Manouck Bergenhenegouwen (PR en werving). De school heeft dan ook niet zoveel extra georganiseerd – maar de koffie staat natuurlijk klaar, en rond lunchtijd is er voor alle bezoekers een kom soep.

“Ik ben trots op ons vmbo, omdat we elke dag laten zien hoe we leerlingen helpen groeien in hun talent en toekomst. Door onze deuren te openen tonen we wat we écht doen: verschil maken in het leven van jongeren.”

Nicole de Jong,
Locatiedirecteur Maris Bohemen

Bij Maris College Bohemen melden zich vanmiddag ruim veertig buurtbewoners, ouders en relaties. Onder begeleiding van leerlingen nemen ze een kijkje bij de verschillende profielen, waaronder Z&W en E&O. “Ik vind het altijd leuk om mensen de school te laten zien en vragen te beantwoorden”, zegt Celine uit klas 3. “Vandaag is echt een eerste kennismaking, ze zien in korte tijd alle profielen.” Die opzet slaagt, blijkt uit de reacties. “Ik heb een uitgebreider beeld gekregen van het onderwijs” vertelt een buurtbewoner na afloop. “Eén van mijn kleindochters zit hier op school in de tweede klas. Als ze twijfelt over welk profiel ze zal kiezen, kan ik nu veel beter met haar meedenken.”

Voor Corbulo Tech & Design College is Vmbo in bedrijf een mooie gelegenheid om bezoekers te laten zien hoe het onderwijs is veranderd de afgelopen jaren. Er kwam een Techmavo bij, en in de bovenbouw kiezen leerlingen niet voor een profiel, maar voor een van de vier routes Design, Mobility, Engineering en Construction – de school doet mee met de experi-

menten PIE/BWI en PIE/M&T, waardoor er met profielvakken geschoven kan worden. Onderbouwleerlingen volgen het nieuwe vak ‘Makerslab’: een combinatie van ICT, design, kunst en technologie. De nieuwe opzet is populair, de school groeide in anderhalf jaar van 285 naar 355 leerlingen.

Allerdrie de scholen doen volgend jaar zeker weer mee met Vmbo in bedrijf. Directeur Barbara van Dongen van Corbulo hoopt dat er dan nog meer Haagse scholen aanhaken. Want Vmbo in bedrijf is niet alleen een kans om mensen op een laagdrempelige manier te laten kennismaken met het vmbo-onderwijs, maar ook een mooie gelegenheid om de band tussen vmbo-scholen te verstevigen. “Hoe meer je met elkaar samenwerkt, hoe sterker je wordt”, zegt ze. “Zo simpel is het!”

Vmbo in bedrijf buiten de school

“Een supergeslaagde dag”, blikt Petra van Helden (werving en PR van vmbo-scholengemeenschap DaCapo College in Sittard en STO-regiocoördinator Westelijke Mijnstreek) terug. Omdat de open dag van de school pas een maand geleden plaatsvond, koos DaCapo voor een andere opzet, namelijk Vmbo in bedrijf buiten de schoolmuren. Op het event- en leisurepark Fun Beach, op zo’n 20 kilometer afstand van de school, werden meer dan 100 leerlingen uit groep 8 met hun ouders, juffen en meester ontvangen voor een middag die in het teken stond van doen en ervaren.

Energie

De contouren van het plan ontstonden tijdens een ontmoeting met een vertegenwoordiger van Fun Beach. “Een open dag is vooral luisteren, kijken en informatie opnemen”, vertelt Petra. “De ervaring leert dat je basisschoolleerlingen moet triggeren, anders zijn ze zo afgeleid. Hoe leuk is het dan als je zelf iets kunt ontdekken en ervaren, tijdens doe-activiteiten die door bedrijven worden aangeleverd? En dan ook nog eens op een geweldige locatie als Beachclub Degreez. Zo krijgt Vmbo in bedrijf een wezenlijk andere energie dan een open dag.”

Wethouder Yvonne Salvino deed op LinkedIn een oproep aan ondernemers in de regio. “Het plan was het vmbo in de volle breedte te laten zien. Door de krappe timing lukte het een aantal organisaties, bijvoorbeeld de ambulancedienst, dit jaar niet om aan te sluiten en waren het vooral technische bedrijven die meededen. Van schadeherstelbedrijven tot truck en trailerservices, – compleet met truck – tot een DJ school, ze waren er.

Vmbo, daar word je blij van!

Best spannend, zo'n eerste keer Vmbo in bedrijf. Maar aan belangstelling heeft csg Bogerman in Sneek bepaald geen gebrek. De door vierdejaars E&O-leerling Demi ontworpen poster van Vmbo in bedrijf wijst de weg. De gangen lopen vol met gasten, waaronder basisschoolleerlingen, ouders, – ook de moeder van BWI-docent Belle wordt gesignaleerd –, buurtbewoners, stagebedrijven, wethouder Michel Rietman en lokale en regionale pers. In de lokalen zijn leerlingen van het Vakcollege onverstoord aan het werk met hun opdrachten: tafels dekken in Lekker-nij, het HBR-lokaal/schoolrestaurant, metselen in de voor en met leerlingen gebouwde kapschuur, rond de kappersstoelen in het zorglokaal of bouwend aan een wisselschakelaar in het PIE-lokaal. "Dit is echt het vmbo in bedrijf", zegt afdelingsleider Herjan Reuten glunderend.

Talentstroom

De organisatie van de dag is in handen van de E&O-leerlingen, in opdracht van het Vakcollege. "In no time hebben ze T-shirts met het logo en

naamkaartjes gedrukt en een begroting opgesteld", vertelt E&O-docent René. Vandaag leiden de leerlingen alle bezoekers rond en beantwoorden ze vragen.

Wat is er veel te zien op zo'n vmbo-school!

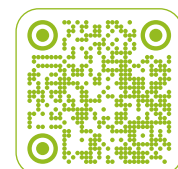
Naast de praktijklokalen heeft de school een niet-gebruikte ruimte omgetoverd tot een Ontwerpstudio, die gezamenlijk gevuld is door de profielen BWI, E&O en Z&W. Dankzij bedrijven geen gebrek aan materialen. Ook onderbouwleerlingen uit vmbo, havo en vwo maken er elke dinsdagmiddag gebruik van om zich samen tijdens de Talentstroom-middag al doende te oriënteren.

Samenwerking

Nog zo'n omgebouwde ruimte: het Vaklab, ingericht met 3D-printers en lasersnijders. Het lokaal wordt tijdens het vak Techniek gebruikt door alle onderbouwleerlingen, door basisschoolleerlingen die zich oriënteren op techniek en vandaag ook door een bovenbouwleerlinge BWI, die in haar schilderijlijst 'Voor mijn moeder' wil graveren. "In haar eigen tijd", zegt Herjan Reuten, "daar word ik echt blij van." Naast zijn uitleg over het vmbo vertelt Herjan ook over alle samenwerkingsrelaties die het Vakcollege rijk is, met basisscholen, het Technolab, het mbo, stage-bedrijven, Skills, en collega vmbo-scholen, waarvan de leerlingen keuzevakken komen volgen bij het Vakcollege.

Wat zouden mensen moeten weten van het vmbo? Tessa en Demi aarzelen geen moment: "Dat je hier leert samenwerken, je talenten ontdekt en creatief bezig kunt zijn op weg naar je vervolgopleiding. En, heel belangrijk, voor iedereen is er hier wat." BWI-leerling Hugo weet wel welk beeld hij de wethouder wil meegeven: "Van buiten is het een normale school. Maar als je binnen bent, verbaas je je over wat er allemaal kan!" Vmbo een imago-probleem? Niet bij de leerlingen.

Kijk hier voor een
impressie van de dag:

De opdracht aan bedrijven: 'Geen presentaties of praatjes, leerlingen moeten iets kunnen dóen.'

Hartjes

In een carrouselvorm gingen groepjes van ongeveer acht leerlingen langs de verschillende activiteiten, terwijl hun ouders meekeken of meededen. Leerlingen konden vier activiteiten doen. Bij een elektrotechnisch bedrijf leerden ze hoe ze hartjes konden buigen van pvc-buizen, terwijl ze bij het opleidingsbedrijf voor de elektro- en installatiebranche poppetjes in elkaar zetten van pvc-buizen. Bij een bouwbedrijf konden ze een schutting maken, of meedoen met de opdracht 'Bouw een huis in één dag'. Een ontwerpbureau liet kinderen een eigen speelplein bedenken. Bij een technische dienstverlener konden ze programmeren, terwijl sommige leerlingen zelf een carburateur mochten inbouwen. Ook Fun Beach organiseerde een aantal activiteiten, zoals koken. "Voor de kinderen was de tijd te kort, die wilden alles doen."

De eerste basisschool heeft zich alweer aangemeld voor volgend jaar. Ook ouders reageerden positief. "Het verruimt hun blik. Mensen realiseren zich te weinig hoe veelzijdig en waardevol het vmbo is. Het vmbo is een prachtige start voor leerlingen, en de motor van onze maatschappij. En of we Vmbo in bedrijf volgend jaar in de school of op een centraal gelegen (bedrijven)terrein organiseren, een mooi vervolg komt er zeker!"

SAVE THE
DATE

Vmbo in bedrijf is een jaarlijks terugkerend evenement op de derde dinsdag van november.

Zet **17 november 2026** alvast in je agenda, want jullie doen komend jaar toch ook mee?

Fan van het vmbo!

Vijf jaar geleden bezocht ik met mijn oudste dochter verschillende open dagen van het voortgezet onderwijs. Zoals het hoort, bezochten we meerdere scholen om een goede indruk te krijgen van welke school het beste bij haar zou passen.

Zo kwamen we ook bij een vmbo-school met twee praktische richtingen. Tijdens de rondleiding raakte ik in gesprek met een ouder van wie de dochter ook op zoek was naar een geschikte school. De moeder zei: 'Ik zou het zo jammer vinden als ze voor deze school kiest... Ik hoop echt dat ze havo gaat doen.'

Mijn eerste reactie was vrij fel: 'Waarom moet een kind per se naar de havo, terwijl ze ook een vmbo-opleiding kan volgen waar theorie en praktijk gecombineerd kunnen worden?' De reden voor mijn reactie is dat ik merk dat veel mensen nog steeds neerkijken op het vmbo. Het beeld wordt de laatste jaren gelukkig wel positiever, maar we zijn er nog niet.

Ik herken dat deels ook uit mijn eigen ervaring. Ik ben dyslectisch en was een langzame starter. Vanaf de basisschool ging ik naar de LTS, waar ik de richting elektro volgde. Later heb ik de MTS afgerond en een hbo-opleiding gevolgd; die laatste heb ik niet afgemaakt, omdat ik intussen ook een ICT-bedrijf had opgericht. Na drie jaar had ik mensen in dienst en was de studie helaas niet meer met het ondernemerschap te combineren.

Inmiddels vele jaren later – ik ben nu 46 – geef ik regelmatig presentaties over de start van mijn ICT-bedrijf en hoe we door de jaren heen zijn gegroeid. Dan vertel ik natuurlijk ook over mijn opleidingen. Er wordt dan soms gezegd: 'Wat knap dat je ondanks de LTS toch ondernemer bent geworden in de ICT.'

Hoezo 'ondanks'? Ik vind dit zo oneerlijk tegenover iedereen die voor het vmbo heeft gekozen! Maar in plaats van daar elke keer fel op te reageren,

besloot ik op een dag om mensen gewoon te laten zien dat het vmbo een perfecte start kan zijn. Vanuit mijn werk ken ik veel succesvolle ondernemers die begonnen zijn op het vmbo (of vroeger de LTS of de mavo). Binnen een week had ik twintig ondernemers gesproken die na een start in het vmbo nu een prachtig bedrijf runnen.

De verhalen van die ondernemers heb ik gebundeld in het boek: 'Een perfecte start'. Met dit boek wil ik ouders en anderen laten zien dat het vmbo net zo waardevol is als de havo, het vwo of het gymnasium. Kinderen bedenken niet zelf dat vmbo 'minder' is – dat beeld komt uit de omgeving. Met een vmbo-opleiding kun je hartstikke succesvol worden.

Ik hoop met het boek ook leerkrachten van groep 8 te bereiken, zodat zij tegen ouders kunnen zeggen: 'Ik heb goed nieuws: jullie zoon of dochter kan naar het vmbo!' Daarnaast hoop ik dat het boek inspiratie biedt aan iedereen die werkt binnen het vmbo. We moeten trots zijn op hen – en op de leerlingen. Vmbo-leerlingen zijn vaak doorzetters, hebben soms harder moeten werken, moeten creatief zijn om doelen te bereiken, en als samenleving kunnen we niet zonder mensen die hun handen uit de mouwen steken. Dus ja: ik ben een vmbo-fan!

Let wel: dat betekent natuurlijk niet dat havo, vwo of gymnasium géén goede start kunnen zijn. Maar het vmbo heeft voor mij toch een streepje voor. Vandaar: een perfecte start!

Jan van Wijgerden
Ondernemer en auteur van 'Een perfecte start'

Meer informatie: info@eenperfectestart.nl

Afkortingen profielen

E&O	Economie en Ondernemen
HBR	Horeca, Bakkerij en Recreatie
Z&W	Zorg en Welzijn
Groen	Groen
D&P	Dienstverlening en Producten
BWI	Bouwen, Wonen en Interieur
PIE	Produceren, Installeren en Energie
M&T	Mobiliteit en Transport
MVI	Media, Vormgeving en ICT
MaT	Maritiem en Techniek

Executieve vaardigheden bieden duidelijkheid en houvast

Dieuwertje van der Wal (links) en Nienke Boven

'Hoe kunnen we op onze school – Singelland BHS Gorredijk – een duidelijke en vriendelijke structuur bieden, waar zowel leerlingen als docenten van kunnen profiteren?' Met die vraag ging teamleider Nienke Boven aan de slag en ontwikkelde samen met team klas 1 een programma rond elf executieve vaardigheden voor de introductieweken van nieuwe leerlingen. Met leerjaar-coach Dieuwertje van der Wal vertelt ze over de eerste ervaringen.

"We merkten de afgelopen twee jaren dat het gedrag van leerlingen ingewikkelder werd", vertelt teamleider onderbouw Nienke Boven. "Niet per se negatief of lastig", benadrukt ze, "een leerling kan ook héél enthousiast zijn en daardoor niet tot leren komen." "Leerlingen van nu missen bepaalde denk- en gedragsvaardigheden die ze nodig hebben op de middelbare school, zoals focussen, informatie opnemen, hun tijd goed kunnen indelen, huiswerk maken en hun spullen op orde hebben", vult leerjaarcoach Dieuwertje van der Wal aan. Daarvoor zijn genoeg oorzaken aan te wijzen waaraan een school niet zoveel kan doen: de naweeën van corona, de thuissituatie, polarisatie in de samenleving en de invloed van sociale media. Nienke: "Dus vroegen wij ons af: 'Wat kunnen we wél?'"

Breed fundament

Gewapend met haar ervaringskennis als basisschoolleerkracht zocht Nienke naar een manier om een koppeling te leggen tussen het gedrag van leerlingen en wat de school van leerlingen vraagt. Ze kwam uit bij elf executieve levensvaardigheden: gedragsvaardigheden

als 'eerst denken, dan doen', 'emoties controleren en beheersen', 'de aandacht erbij houden', en denkvaardigheden zoals 'plannen', 'tijd verdelen' en 'doelen halen'. Vaardigheden die op grond van onderzoek bewezen effectief zijn, om bijvoorbeeld relaties aan te kunnen gaan en een baan te kunnen behouden. Deze vaardigheden vormen in de school een breed fundament voor een duidelijke, vriendelijke en veilige cultuur. En, niet onbelangrijk: ze geven woorden aan verwachtingen over en weer en bieden houvast.

"Het was meteen helder dat het iets moest worden van het hele onderbouwteam", vertelt Dieuwertje. Tijdens een teamoverleg toetste Nienke het idee van een introductieprogramma gebaseerd op de elf vaardigheden bij de docenten. Docenten onderkenden de noodzaak. "Veel docenten in de onderbouw bleken gedurende het schooljaar erg druk met het aanspreken van leerlingen op hun

gedrag, met groepsvorming en met oudergesprekken." Met wat gepuzzel kwam er een studiedag, waar alle onderwerpen de revue passeerden: 'Wat ligt er op je tafel en wat niet?', 'Hoe starten we een les en hoe sluiten we af?', 'Hoe begeleiden we groepsvorming?' Nienke: "Zo helpen we onszelf en de leerling."

Luisterhouding

Inmiddels ligt er een heel pakket aan gekleurde materialen: posters met de executieve vaardigheden voor in de klas, een placemat en handleiding voor docenten met afspraken, regels en werkvormen en een *vibe check*-boek en -poster voor leerlingen, waarop ze met emoji-magneetjes kunnen aangeven hoe ze zich die dag voelen ('ik voel me poep'). "Als je alle materialen overziet, is het bijna zielig hoeveel we altijd vragen van kinderen!" En dan ook nog keer 10, want we waren gewend dat elke docent zijn eigen regeltjes en routines hanteert. Maar het brein van een leerling uit groep 8 doet het beter op duidelijkheid en eenduidig handelen", zegt Nienke.

Dit schooljaar zijn de nieuwe brugklasleerlingen met hun mentoren gestart met twee intensieve introductieweken, die draaien om de executieve vaardigheden en 'hoe doen we het hier op school',

en dan nog een week Ameland voor de groepsvorming. Dieuwertje: "Het programma sluit goed aan bij onze Tumult-mentorlesmethode. Bepaalde onderwerpen hebben we naar voren gehaald. Dat scheelt echt tijd in de lessen. Ik kan nu bijvoorbeeld in mijn klas makkelijk verwijzen naar hun luisterhouding: 'Ik kan zien dat je luistert en ik kan horen dat je luistert'."

De laatste dagen van week 2 volgen leerlingen de lessen volgens hun rooster. Anders dan voorheen staan die helemaal in het teken van elkaar leren kennen en introductie op het vak, en niet 'doe je boek maar open.'"

De twee weken bleken te kort, ook omdat de leerlingen veel vragen bleven stellen. Ze willen namelijk alles heel precies weten, op zoek naar duidelijkheid en waar de grenzen liggen. "Het was echt waardevol om zo contact te maken met nieuwe leerlingen, maar ook bijzonder intensief", vindt Dieuwertje. Nienke: "De tien mentoren van klas 1 zijn nu ingevoerd. In de tweede klas duurt het programma een week. Voordeel is dat de mentor die klas al kent en weet wat de leerlingen nodig hebben. Het moet nu verder groeien en doorsijpelen in de school, zodat iedereen er de vruchten van gaat plukken."

Merel de Groot

Stages van nóg grotere waarde

TIP 1
Voer het gesprek over stagekwaliteit breed in de school en leg je bevindingen naast de aanbevelingen in het verslag van het verkennend onderzoek:

Om zicht te krijgen op de kwaliteit van stages voerde de Inspectie van het Onderwijs een brede verkenning uit, bij scholen van praktijkonderwijs tot en met hbo. In het vmbo zijn de externe stages in de bovenbouw én de leerwerktrajecten onder de loep genomen. Inspecteur Merel de Groot pleit op basis van het onderzoek voor meer aandacht voor de stagekwaliteit, zoals het formuleren van doelen en evalueren van de stage als geheel.

Bij elf vmbo-scholen, waarvan vier met leerwerktrajecten, ging de Inspectie een dag op bezoek. “Soms zijn lange onderzoeksdagen best vermoeiend, maar in dit geval kregen we er allemaal veel energie van”, vertelt Merel de Groot, inspecteur Voortgezet Onderwijs. “We spraken de schoolleiding, stagecoördinatoren, stagebegeleiders van de school en de stageplaats, stageaanbieders, vakdocenten en leerlingen, en bezochten stagebedrijven van de Intratuin tot de horeca. We hoorden veel enthousiaste verhalen van scholen die het graag goed willen doen, stagebegeleiders die leerlingen zien ‘aangaan’ en opbloeien, en van stagebedrijven die iets willen betekenen voor hun mogelijk aankomende werknemers.”

Gemeenschappelijk beeld

Met de resultaten wil de Inspectie stimuleren dat scholen vaker stilstaan bij de stagekwaliteit en de verbetering daarvan. “Het doel was niet om tot een oordeel te komen, maar wel om informatie op te halen over hoe

scholen stages uitvoeren en hoe ze zorgen voor een goede kwaliteit en kwaliteitsborging. We kijken niet zo vaak naar stages, terwijl die wel een belangrijk en soms omvangrijk onderdeel van de onderwijstijd uitmaken. Zodra een school met stages werkt, heeft ze de verantwoordelijkheid om te voldoen aan wettelijke eisen, ook op het gebied van kwaliteitszorg. Welke visie en doelen heb je, worden die gemonitord en stuur je daarop bij? Dat blijven belangrijke vragen, hoe lang je ook al stages aanbiedt.”

De onderzochte scholen zelf hanteren vaak weinig of alleen algemene kwaliteitseisen voor hun stages. “Dat is bijvoorbeeld goed zichtbaar als het gaat om stagediscriminatie, sociale onveiligheid of stage-misbruik. Bij individuele signalen komen scholen zeker in actie. Maar een gesprek over de vraag ‘Wat beschouwen we als sociale onveiligheid?’ wordt bijvoorbeeld niet gevoerd. Daardoor ontbreekt een gemeenschappelijk beeld en is analyse en bijstelling niet goed mogelijk. We spraken scholen waar men aangaf geen ervaring te hebben met sociale onveiligheid op de stageplek, terwijl leerlingen de voorbeelden uit hun mouw schudden, zonder ze te hebben aangekaart. Met dit soort onderwerpen zijn mbo- en hbo-instellingen al langer nadrukkelijker bezig.”

Bewuste keuze

Het onderzoek laat zien dat stages aan doelgerichtheid kunnen winnen. “Om de leerling goed te kunnen begeleiden, is het ontzettend belangrijk dat stagebegeleiders van school en het bedrijf de stagedoelen en leerbehoeften goed voor ogen hebben. We spraken stagebedrijven die prima op de hoogte waren van de

doelen, maar ook bedrijven die graag meer kaders wilden, terwijl de school daar juist terughoudend in was om het stagebedrijf niet te belasten. Het stagebeleid wordt vrijwel nooit breed geëvalueerd. Je zou willen dat de school ook zelf reflectiegesprekken vanuit meerdere perspectieven organiseert om te kijken of ze het goede doet en waar nodig te kunnen bijsturen.”

Leerwerktraject

In tegenstelling tot de vmbo-stage is de stage binnen een leerwerktraject (LWT) wettelijk verplicht voor het diploma. Leerlingen moeten een verplicht aantal uren stagelopen bij een erkend leerbedrijf en er moet bovendien een samenwerkingsovereenkomst met een mbo zijn. Dat blijkt bij de onderzochte scholen niet altijd het geval. “Net als stages zou ook het aanbieden van leerwerktrajecten een bewuste keuze van een school moeten zijn. Er is echt een stap te maken in de professionalisering van leerwerktrajecten: leerwerktrajecten leunen nu vaak op één persoon in de school, en dat is kwetsbaar. Professionalisering kan heel goed samen met andere scholen gebeuren. Daarom is het oprichten van een LWT-community door SPV zo’n goed initiatief.” De aanbeveling ‘Meer leren van elkaar’ geldt trouwens ook voor vmbo-scholen. “Beoordelingsformulieren, stageboeken, bedrijvendagen, keuzes in de stage-aanpak, kruisbestuivingen met andere vakken, dat zijn allemaal zaken die je samen, ook met het mbo, kunt oppakken. Kijk ook eens naar de stage-organisatie in het praktijkonderwijs. Praktijkonderwijs zit vaak dichtbij, kent een stevige stagestructuur en heeft mooie aanpakken, zoals het screenen van bedrijven om een goede match te maken. Havo/vwo-scholen kunnen weer leren van de ervaring bij het vmbo.”

TIP 2
Lees hier wat leerlingen mogen tijdens hun stage:

MAIL AAN MIJN OUDE VMBO-SCHOOL

Van: Lotte Beld
Verzonden: donderdag 22 januari 2026 17:15
Aan: Jacco Ring, mentor en docent HBR
vmbo TCC Potskampstraat in Oldenzaal

Beste Jacco,

Op het Twents Carmel College aan de Potskampstraat was jij mijn docent HBR en gaf jij kookles. In het begin was je ook mijn mentor. Omdat ik – voor Engels – zakte voor mijn eindexamen, moest ik het vierde jaar overdoen. Dat vond ik helemaal niet erg. Ik heb veel nieuwe vriendinnen gemaakt, dus het heeft me ook wat gebracht. Maar ik leg de lat voor mezelf altijd best hoog en was vooral teleurgesteld dat ik het nog niet kon. Jij hebt me door dat laatste jaar heen gesleept, doordat je me steeds bleef aanmoedigen en zei dat het goed zou komen.

Na de basisschool ben ik met een advies basis/kader gestart op de brede onderbouwlocatie van TCC Losser. Daarna stap je over op de bovenbouw op TCC Potskampstraat. In de onderbouw kon je je oriënteren op de zeven profielen van de Potskampstraat. Z&W leek me erg theoretisch. Ik hou meer van praktijk en afwisseling, dus koos ik voor HBR, al wist ik dat ik daar later niet in wilde werken. Voor nu was het een goed begin. Elke dinsdagmiddag ging een deel van de klas koken voor mensen uit de buurt in het schoolrestaurant, terwijl de andere helft serveerde. Zo leerde je elkaar ook in de praktijk kennen. Ieder schooljaar had je twee stages, de eerste gekoppeld aan horeca, de tweede mocht je zelf kiezen. Mijn leukste stages waren op een basisschool en bij een kinderopvang, thuis bij een gastouder.

In mijn examenjaar vroeg de teamleider van HBR of ik misschien iets wilde presenteren voor vmbo 25 jaar. Hij vond het wel wat voor mij, omdat het me gemakkelijk afgaat om voor een groep te staan. Het leek me leuk, en al had ik geen idee wat ik kon verwachten, ik zei toch ‘ja’. Zo werd ik co-host bij twaalf talkshows over het vmbo en presenteerde de feiten die hoorden bij een onderwerp. Voor de opnamedagen ben ik vier keer met vriendinnen, mijn moeder of mijn vriend naar Utrecht gereisd. De eerste keer was ik zenuwachtig, maar de mensen waren supergezellig met elkaar, alles verliep relaxed en ik voelde me deel van het team. Bij ‘presenteren’ had ik niet meteen gedacht aan voor de camera staan, maar het was wel heel gaaf. Mijn vriendinnen en familie hebben elke aflevering teruggekeken.

Op school hingen overal posters van vmbo 25 jaar. Je zit natuurlijk op een vmbo-school, en daar gaat het om je cijfers en je gedrag. Wat er allemaal achter zit, hoe breed het vmbo is en dat het onderwijs constant doorontwikkelt, dat realiseerde ik me pas door de talkshows. Als je goed bent in Engels bijvoorbeeld, mag je dat vak op een hoger niveau doen. Maar in mijn geval kon ik Engels niet op een lager niveau afsluiten, in plaats van op kaderniveau.

Het heeft even geduurd voordat ik op mijn plek zat in het mbo. Ik twijfelde in mijn eerste vmbo-examenjaar tussen de opleidingen Onderwijsassistent en Pedagogisch medewerker, en schreef me in voor de laatste. Door de drukte van het tweede examenjaar stond ik niet meer zo stil bij wat ik wilde gaan doen. Toen de stress van het vmbo-examen voorbij was, begon de tijd te dringen. Ik vind kinderen altijd leuk en heb veel oppaswerk, maar zag mezelf niet als juf.

Omdat ik iets moest kiezen, schreef ik me in voor de zorg en liep een dag mee in de ouderenzorg. Dat was het ook niet. De opleiding Social Work trok me altijd al vanwege de breedte; de jeugdzorg, mensen met drugsproblematiek, relatietherapie. Maar die opleiding zat helaas vol. Ik ben de opleiding Onderwijsassistent gaan doen, maar na een week kreeg ik een appje dat er tóch plek was bij Social Work! Ik heb veel vakken, van communicatie, methodiek en ontwikkelingspsychologie tot coaching. Snuffelstages zijn nu nog gericht op het kennismaken met de verschillende doelgroepen. Jongeren en ouder-kindhuizen vind ik heel interessant. Ik zit goed nu!

Groetjes van
Lotte Beld

Mijn tip aan leerlingen die gaan kiezen:
Begin op tijd, verdiep je en kijk goed rond, ook in de praktijk.

Kijk of luister hier de talkshows terug:

Youtube

Spotify

Beste Lotte,

Wat bijzonder om je bericht te lezen, dank je wel daarvoor. Ik ben enorm trots op hoe je bent gegroeid en op alles wat je inmiddels hebt bereikt.

Mooi om te lezen dat je nu zo goed op je plek zit bij de opleiding Social Work. Ik wens je daar heel veel succes en plezier!

Groetjes, en het ga je goed,
Jacco Ring

AI is een instrument waarmee je jezelf als docent verder kunt ontwikkelen

Noortje Trimbach en
Marion van Ingen

Kun je met behulp van ChatGPT sneller toetsen ontwikkelen, die ook nog kwalitatief beter zijn? Ja, zeggen Marion van Ingen en Noortje Trimbach, deskundigen op het gebied van toetsen en ICT op het Van Haestrecht College in Kaatsheuvel. Maar er zitten ook haken en ogen aan het gebruik van artificiële intelligentie (AI). "Je moet de resultaten kritisch beoordelen."

De training 'Slimmer toetsen met AI' was voor Marion van Ingen en Noortje Trimbach niet hun eerste kennismaking met artificiële intelligentie, en over toetsen weten ze ook al het een en ander. Noortje is behalve docent kunstvakken ook ICT-coördinator op het Van Haestrecht College, en Marion is docent aardrijkskunde en toetsdeskundige. Beiden zitten op school in de examencommissie; Marion is bovendien waarnemend examensecretaris.

Toch verraste de training hen. Noortje ontdekte dat het systeem achter ChatGPT al goed weet hoe je jongeren kunt begeleiden in een creatief proces, als je zelf maar de juiste context meegeeft. "ChatGPT maakte op basis van mijn prompts een tekenopdracht met een gestructureerd stappenplan naar een eindproduct. Dat was echt leuk en praktisch."

Marion zag mogelijkheden om toetsen sneller en preciezer te ontwerpen. "Als je de niveaus van de vragen en de leerdoelen zorgvuldig vaststelt, kun je met AI in korte tijd kwalitatief goede toetsen maken."

Aandachtspunten

Toetsen wat je wilt toetsen, daar gaat het om in de training 'Slimmer toetsen met AI', die wordt gegeven door een toetsdeskundige van SPV en een student van de Technische Universiteit Eindhoven die dagelijks met AI-programma's werkt. Die combinatie van inhoudelijk kennis en praktische toepassing vinden Noortje en Marion essentieel om AI goed te gebruiken. Want om te beginnen is het altijd noodzakelijk om alle informatie te checken. Noortje: "Bij mij thuis noemen we ChatGPT inmiddels

'de stagiair'. Handig, maar je moet alles checken voordat het de deur uit gaat."

Daarnaast benadrukt Marion het belang van toetsdeskundigheid. "Een toets is met behulp van AI zó gemaakt, maar je moet als docent de resultaten van je prompt ook goed kunnen beoordelen. Past deze opdracht in de toetsmatrijs? Is het niveau van de vragen precies wat je wilt? Zit er een goede opbouw in de vragen? Meestal moet je de prompt herhaaldelijk bijstellen voordat het resultaat echt aan de eisen voldoet." Die deskundigheid moet er wel zijn, vindt ze, in elk geval binnen de vakgroep.

Als je de niveaus van vragen en leerdoelen vaststelt, kun je met AI kwalitatief goede toetsen maken.

Nog een belangrijk punt: privacy en gegevensbescherming. Vanuit Europese privacywetgeving zijn er ethische richtsnoeren voor het verantwoord gebruik van AI. Je mag binnen een open AI-module als ChatGPT bijvoorbeeld geen leerlinggegevens invoeren. Met andere woorden: 'Chat' mag een toets wel helpen maken, maar hij mag de door leerlingen gemaakte opdrachten niet nakijken. Ook daar is aandacht voor in de training.

Dingen dóen

Voor de gegevensbescherming lijkt overigens een oplossing op handen: de AI-agent, een programma dat functioneert binnen een beveiligde leeromgeving, bijvoorbeeld Microsoft Teams. Met zo'n AI-agent blijven de gegevens die je invoert binnen de school of vakgroep, en is het AVG-technisch in orde. Een mooie ontwikkeling, vinden Marion en Noortje, die hiermee al kennismaakten op een internationale onderwijsbeurs. "Dat is echt de toekomst." Voor leerlingen verandert er waarschijnlijk weinig. Noortje: "Een leerling van Zorg en Welzijn vroeg laatst: 'Kan ChatGPT nagels lakken? Nee? Dan kan ik er niks mee.' Zij wordt nagelstyliste en wil vooral praktisch bezig zijn. Als docent vind ik het belangrijk dat onze leerlingen leren dat ChatGPT er is en wat het kan, en hoe het hen kan helpen. Maar veel leerlingen zijn daar zelf helemaal niet mee bezig. Ze willen dingen dóen – die laptop is een bijzaak voor school."

Voor docenten is haar tip: "Wees er niet bang voor en ga experimenteren." Zelf ziet ze AI als een instrument waarmee ze zichzelf weer verder kan ontwikkelen. "Dat kan gaan over de inhoud van mijn les, over het maken van een PTA of over het maken van toetsen en praktijkopdrachten." Je zou zelfs kunnen sparren met ChatGPT. Hoewel Marion en Noortje bij dat idee toch bijna in de lach schieten. "Het lijkt wel of 'Chat' empathie heeft, maar dat heeft hij niet. Het is veel persoonlijker en leuker om te sparren met een collega."

Porteum College vmbo basis/kader in Lelystad zet studenten in om leerlingen te begeleiden bij het bijspijkeren van de basisvaardigheden taal en rekenen. Die individuele aanpak werkt, ziet projectleider Nicole Schooneman, en niet alleen vanwege de extra aandacht. “De studenten staan qua belevingswereld dicht bij de leerlingen dan docenten, daarin hebben ze echt een voorsprong.”

Het is een bekend gegeven: de basisvaardigheden van leerlingen bij aanvang van de middelbare school gingen de laatste jaren verder achteruit, mede vanwege de nasleep van de corona-periode. Om dit aan te pakken startte Porteum College vmbo basis/kader in Lelystad twee jaar geleden een vernieuwend project: vmbo-leerlingen uit de klassen 1 en 2 krijgen wekelijks in kleine groepjes een uur extra begeleiding van hbo- en wo-studenten. Daarvoor werkt de school samen met Stichting Proefwerk, die bemiddelt bij de inzet van studenten als ondersteuner in het onderwijs. Nicole Schooneman is projectleider. “Aan het begin van de eerste klas maken de nieuwe leerlingen een digitale ingangstoets”, vertelt ze. “Vervolgens krijgen ze een individueel programma met digitale opdrachten die zijn afgestemd op hun niveau.” De extra begeleiding in ‘focusgroepen’ vindt plaats tijdens een van de drie wekelijkse mentorlessen. Bijkomend voordeel: terwijl de leerlingen in groepjes van vijf of zes met een student aan het werk zijn, heeft de docent tijd om mentorgesprekken te voeren. De leerlingen werken eerst aan hun taalvaardigheden. Als die op niveau 2F zijn, stappen ze over naar opdrachten op het gebied van rekenen. Een logische volgorde, vindt Nicole. “Taal heb je voor alles nodig, ook voor rekenen en wiskunde.”

Proefwerkers

Nicole is behalve projectleider ook coach voor de ongeveer dertien studenten van Stichting Proefwerk die op Porteum de leerlingen begeleiden. ‘s Morgens om acht uur spreekt ze met hen eerst een kwartiertje de dag door; overdag loopt ze regelmatig binnen tijdens de focusgroep-uren. “Dan zie ik Proefwerkers die met leerlingen gesprekjes voeren

over de stof: ‘Wat ben je aan het doen, waar loop je tegenaan, zullen we het samen maken?’ Ik zie een leerling die lacht, leerlingen die gericht bezig zijn met hun opdrachten. Je voelt een ontspannen sfeer, rust en focus. Ik zie een effectieve les.” De meerwaarde van deze aanpak zit volgens Nicole in de individuele aandacht. De focusgroepen worden ingedeeld op niveau én op basis van de chemie tussen leerlingen, en vormen een veilige omgeving, waarin leerlingen gemakkelijk vragen stellen als ze iets niet snappen. Daarnaast speelt mee dat de studenten qua leeftijd, interesses en belevingswereld dicht bij de leerlingen staan dan docenten. “De studenten hebben wat dat betreft echt een voorsprong.” Het resultaat? De basisvaardigheden van de leerlingen verbeteren zienderogen. Nicole merkt dat ook tijdens haar lessen biologie en natuurkunde. “De leerlingen worden steeds taalvaardiger. Ze zijn daardoor beter in staat hun opdrachten te maken, en krijgen meer zelfvertrouwen en meer regie over zichzelf. Dat is ook logisch. Wat je snapt, vind je leuk – en wat je leuk vindt, snap je.”

Coaching

De studenten hebben verschillende achtergronden, van een studie rechten of bedrijfs-economie tot psychologie, sociaal werk of een studie aan de pabo. Bij Stichting Proefwerk hebben ze een basistraining gevolgd, op school verzorgt Nicole de didactische

begeleiding: hoe leg je lesstof goed uit, en hoe begeleid je bijvoorbeeld leerlingen met een extra ondersteunings-behoefte op het gebied van adhd, dyslexie of dyscalculie? Behalve een bijverdienste is het voor de studenten ook een kans om te ervaren hoe het is om in het onderwijs te werken. Coach Nicole vindt het bijzonder om te zien dat ook de studenten energie krijgen en een persoonlijke groei doormaken. Twee studenten hebben zelfs al aangegeven het onderwijs in te willen gaan en een van hen loopt nu stage op Porteum. “Dat hadden we van tevoren niet bedacht, maar ze zijn heel welkom!”

Het project wordt overigens gefinancierd vanuit de Subsidie Verbetering basisvaardigheden. Binnenkort start vanuit NWO een wetenschappelijk

onderzoek naar de effectiviteit van deze aanpak. “Dat onderzoek geeft straks een theoretische onderbouwing, waardoor we een gedegen afweging kunnen maken of we met dit project doorgaan.” Intussen gaan de studenten ook in de bovenbouw leerlingen begeleiden, als tutor bij de examenvoorbereiding. Dat zegt wel iets over de tevredenheid. Nicole’s advies aan collega’s: “Als je de kans hebt om met studenten te werken, zou ik dat zeker doen.”

VERBETERING
BASISVAARDIGHEDEN

Nicole Schooneman

“Wat je snapt, vind je leuk – en wat je leuk vindt, snap je”

COLUMN

Vmbo in een nieuw jasje

Twee keer per jaar bedenken we een thema voor de Vmbo-krant. Vrijwel altijd heeft dat thema iets te maken met vernieuwing of veranderingen in het vmbo; het vmbo is immers altijd in beweging. Tijdens een ChatGPT-training gaf ik als prompt: 'Maak een column met als onderwerp: vmbo in een nieuw jasje'. Ik was erg benieuwd naar het resultaat. Hoewel ik tijdens de training hoorde dat de prompt liefst zo uitgebreid mogelijk moet zijn, met bijvoorbeeld extra informatie over de doelgroep, een aanduiding van de schrijfstijl en van het taal-niveau, kwam er toch een mooie opzet.

Ik las onder meer: 'Het vmbo is niet langer het schooltype dat wordt weggezet als tweede keus of opstap naar 'echt leren'. Nee het vmbo van nu is een broedplaats van talent, creativiteit en praktisch inzicht. In de lokalen gebeurt iets bijzonders. Waar vroeger vooral werd geoefend in basisvakvaardigheden, zien we nu projecten die echt iets betekenen:

robotica in de techniek, ondernemerslessen in de economie, of creatieve media-opdrachten die direct online gaan. Leerlingen zijn niet langer passieve ontvangers van kennis, ze zijn makers, doeners, denkers.

Maar het nieuwe jasje vraagt ook iets van docenten en schoolleiders. Het vraagt om lef om oude routines los te laten, om vakoverstijgend te werken en verbinding met de echte wereld. Het vraagt om vertrouwen in de leerlingen, die zoveel meer kunnen dan we vaak denken. De maatschappij verandert snel. Beroepen verdwijnen en nieuwe ontstaan. Het vmbo moet daarom niet alleen kennis overdragen, maar ook nieuwsgierigheid en zelfvertrouwen. Leerlingen die vandaag leren samenwerken, problemen oplossen en hun talent ontdekken, zijn morgen veerkrachtige volwassenen die hun plek vinden, wat de toekomst ook brengt. Het vmbo is geen bijzaak, maar een koploper. Laten we het omarmen met open vizier en een flinke dosis enthousiasme. Want dit jasje past als gegoten: het is praktisch, innovatief en klaar voor de toekomst.'

Met hier en daar een kleine wijziging en toevoeging had ik het zelf niet beter kunnen verwoorden. Alleen de passie waarmee onderwijsprofessionals, schoolleiders en alle andere betrokkenen elke dag weer werken met leerlingen om voor hén het best passende jasje te maken, kan ChatGPT natuurlijk niet weergeven. Daarbij blijft het alleen een hulpmiddel.

Jacqueline Kerkhoffs

Directeur Stichting Platforms vmbo

Colofon

Deze krant is een uitgave van de Stichting Platforms vmbo. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

Redactie

Jacqueline Kerkhoffs / Stichting Platforms vmbo
Eva Voncken / Bureau Turf
Anne Wesseling / AWJP

Eindredactie

Jacqueline Kerkhoffs / Stichting Platforms vmbo

Fotografie

Sijmen Hendriks, Hetty van Oijen

Cartoons

Lodewijk Koster / Loko Cartoons

Vormgeving

Renate Meijers / studioZebravink

Drukwerk

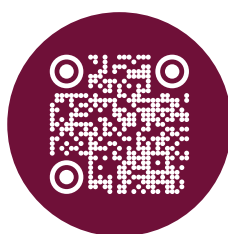
EDG Media

Bestellen

Meer exemplaren van deze krant kunt u gratis bestellen via www.onderwijsinformatie.nl/vmbokrant.

De krant wordt geleverd in bundels van 25 exemplaren.

www.onderwijsinformatie.nl/vmbokrant
© Stichting Platforms vmbo

www.platformsvmbo.nl

In de Stichting Platforms vmbo (SPV) werken tien docentenplatforms samen aan het vmbo. SPV richt zich op de beroepsgerichte profielen, de praktijkgerichte programma's én de avo-vakken in het vmbo. Onder het motto 'Samen waar het kan, apart waar dat wenselijk is' bundelen tien platforms hun krachten en vormen zij één vmbo-gezicht en één gesprekspartner voor het vmbo-veld.

SPV werkt samen met alle belangrijke spelers in het onderwijsveld, zoals de ministeries van OCW en VWS, de VO-raad, de MBO Raad, Connect Groen, het platform TL, SBB, branche-organisaties en vertegenwoordigers namens het bedrijfsleven. Dit alles met als doel de leerlingen in het vmbo een optimale voorbereiding te bieden op opleiding en beroep. SPV geeft, samen met anderen, uitvoering aan Sterk Beroepsonderwijs en Sterk Techniekonderwijs. Beide programma's hebben onder meer tot doel

de samenwerking tussen vmbo, mbo en het bedrijfsleven in de regio te versterken. In SPV werken docentenplatforms samen, elk voor één profiel/praktijkgericht programma in het vmbo. Deze platforms vormen de (inhoudelijke) schakel tussen onderwijs, beroepsopleiding en beroep. Voor docenten organiseren de platforms activiteiten met als doel ontwikkelingen in de beroepspraktijk te vertalen naar onderwijs, zodat opleiding en beroep goed op elkaar aansluiten.

stichting
platforms vmbo